

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/1998 vp

Hallituksen esitys laeiksi osakeyhtiölain, osuuskuntalain 9 luvun, asunto-osakeyhtiölain 6 luvun, asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 8 luvun, avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain 9 luvun ja säätiölain 11 §:n sekä kirjanpitolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä maaliskuuta 1998 lähettänyt talousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 8/1998 vp laeiksi osakeyhtiölain, osuuskuntalain 9 luvun, asunto-osakeyhtiölain 6 luvun, asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 8 luvun, avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain 9 luvun ja säätiölain 11 §:n sekä kirjanpitolain muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Timo Kaisanlahti, kauppa- ja teollisuusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, oikeusministeriö

- vanhempi hallitussihteeri Seija Heiskanen-Frösén, ympäristöministeriö
- talouspoliittinen asiamies Päivi Rätty, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- lainopillinen asiamies Juha Ahvenniemi, Suomen Yrittäjät
- puheenjohtaja Antti Rantalainen, Kirjanpito-toimistojen Liitto ry
- talousjohtaja Seppo Kallio, YH-Asumisoikeus Oy
- hallintojohtaja Marko Pyykkönen, Asoasunnot Oy
- tuotepäällikkö Anne Rantala, Sato-Asumisoikeus Oy.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä on tarkoitus yksinkertaistaa tilinpäätössääntelyn rakennetta ja helpottaa tilinpäätösten laatimista.

Uusi kirjanpitolaki ja sen nojalla annettu asetus tulivat voimaan 31.12.1997. Asetuksessa säädetään kaikkia kirjanpitovelvollisia koskevista liitetietovaatimuksista. Tämän johdosta otsikossa mainituista yhteisölajeista ehdotetaan kumot-

tavaksi päällekkäiset ja tarpeettomiksi käyneet säännökset. Samalla ehdotetaan tarkistettavaksi osakeyhtiölain säännöksiä, jotka koskevat omien osakkeiden hankkimistapoja ja hankintaa koskevaa päätösehdotusta sekä sulautussuunnitelman liitteitä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uuden kirjanpitolain siirtymäsäännöstä. Lain pakollis-

ta soveltamista siirretään osakeyhtiöiden ja direktiivien tarkoittamien henkilöyhtiöiden, joissa vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö, osalta tilikauteen, joka päättyy myöhemmin kuin 30.6.1999. Muille kirjanpitovelvollisille siir-

tymäaika on puoli vuotta pitempi. Ehdotuksella on merkitystä sellaisille kirjanpitovelvollisille, joiden tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, jotta nämä voisivat valmistautua uuden kirjanpitolain edellyttämiin muutoksiin.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin tarkistuksin ja huomautuksin.

Laki asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 8 luvun muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa, että 58 §:n 1 momentin 1 kohdassa oleva termi ”yhtiövastike” muutetaan tässä yhteydessä oikeaan termiin ”käyttövastike”.

Asumisoikeusmaksujen kirjaus osakeyhtiömuotoisten omistajayhtiöiden kirjanpidossa

Lakiehdotuksen käsittelyn yhteydessä on saatettu valiokunnan tietoon ongelma, joka liittyy osakeyhtiöiden kirjanpitoa koskevien säännösten soveltamiseen asumisoikeusmaksuihin. Kirjanpitolautakunnan omaksuman tulkinnan mukaan asumisoikeusmaksut kirjataan osakeyhtiön muotoisissa omistajayhtiöissä vieraaksi pääomaksi. Asumisoikeusyhdistyksissä asumisoikeusmaksut kirjataan omaksi pääomaksi. Osakeyhtiömuotoisissa omistajayhtiöissä tämä on ongelmallista siksi, että asumisoikeusmaksuihin lisättävät indeksikorotukset heikentävät yhtiön tulosta ja vähentävät kirjanpidollista omaa pääomaa.

Valiokunta toteaa, että lainsäädäntöä on syytä tarkistaa tältä osin. Valiokunta katsoo kuitenkin,

että tämän hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä ei ole edellytyksiä ryhtyä tarvittaviin lainmuutoksiin, joilla on vaikutusta myös muun muassa osakeyhtiöiden velkojainsuojaan. Saa-dun selvityksen mukaan valtioneuvostossa valmistellaan eri esitys havaittujen ongelmien korjaamiseksi. Valiokunta kiirehtii esityksen antamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunioittavasti ehdottaa,

että 1.—3. sekä 5.—7. lakiehdotus hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena,

ja että 4. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena, mutta sen 58 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

58 §

Toimintakertomus

Sen lisäksi, mitä kirjanpitolaissa säädetään, toimintakertomuksessa on annettava tiedot:

- 1) käyttövastikkeen käytöstä, jos vastike voidaan periä eri tarkoituksiin eri perustein; sekä
- 2) talousarvion toteutumisesta.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuulikki Hämäläinen /sd
vpj. Seppo Kääriäinen /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Mari Kiviniemi /kesk
Paula Kokkonen /kok
Riitta Korhonen /kok

Leena Luhtanen /sd
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Erkki Partanen /sd
Ola Rosendahl /r
Juhani Sjöblom /kok
Janne Viitamies /sd.

